

Saksnr. 15/2037

17.11.2015

Høringsnotat - unntak fra reglene om beskatning av lån fra selskap til aksjonær

Innhold

1	Innledning og sammendrag	3
2	Bakgrunn	3
3	Departementets vurderinger og forslag	4
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	7
5	ikrafttredelse.....	7
6	utkast til forskriftsendringer	7

1 INNLEDNING OG SAMMENDRAG

I Prop. 1 LS (2015-2016) foreslår departementet særskilte regler om at lån fra selskap til personlig aksjonær skal anses som utbytte hos mottakeren. Det innebærer at slike lån skal skattlegges etter aksjonærmodellen. Den delen av lånet som eventuelt sammen med ordinært utbytte, overstiger skjermingsfradraget, oppjusteres og skattlegges som alminnelig inntekt på aksjonærens hånd.

I proposisjonen legges det til grunn at det vil være behov for enkelte unntak fra regelen om beskatning av lån til personlige aksjonærer. Det blir foreslått at slike unntak reguleres i forskrift, og fremholdt at departementet tar sikte på å sende forslag til forskrift på høring.

I dette høringsnotatet behandles forslag til forskriftsbestemmelser om unntak fra reglene om beskatning av lån fra selskap til aksjonær. Det foreslås at lån fra banker unntas selv om låntaker har en aksjepost i banken. Det foreslås også unntak for lån fra arbeidsgiver til arbeidstaker. Dette unntaket skal bare gjelde hvis arbeidstaker eier mindre enn fem prosent av aksjene eller selskapsandelene i arbeidsgiverselskapet eller andre selskap som inngår i samme konsern som arbeidsgiverselskapet.

2 BAKGRUNN

I NOU 2014: 13 pekte Skatteutvalget på at det har vært en betydelig økning av lån fra selskap til personlige aksjonærer etter innføringen av aksjonærmodellen i 2006. De fremhevet at økningen kan ha sammenheng med at mange personlige aksjonærer vurderer lån som et godt alternativ til å ta ut utbytte. Ved å ta opp lån kan aksjonærene få tilgang til midlene til privat formål uten å ta ut utbytte. På denne måten kan aksjonærene utsette utbyttebeskatningen.

Skatteutvalget viste også til at det i enkelte tilfeller kan reises spørsmål om lån fra selskap til aksjonær er reelle låneforhold, eller om lånet kan omklassifiseres til utbytte.

Slike saker innebærer en omfattende kartlegging og vurdering av faktum og vanskelige bevisvurderinger. De er derfor ressurskrevende for skattemyndighetene.

I Prop. 1 LS (2015-2016) foreslås det at lån fra selskap til personlig aksjonær skal anses som utbytte. Dette innebærer at slike lån skattlegges etter aksjonærmodellen. Den delen av lånet som eventuelt sammen med ordinært utbytte, overstiger skjermingsfradraget, oppjusteres og skattlegges som alminnelig inntekt på aksjonærens hånd.

Den foreslåtte reglen skal redusere tilpasningsmulighetene knyttet til lån fra selskap til personlig aksjonær. I tillegg innebærer forslaget en forenkling fordi det ikke lenger vil være nødvendig å ta stilling til om slike lån er reelle eller skal omklassifiseres til utbytte.

I proposisjonen legges det til grunn at det vil være behov for enkelte unntak fra reglene om beskatning av lån fra selskap til aksjonær. Det forutsettes at slike unntak skal reguleres i forskrift. Videre i dette høringsnotatet behandles forslag til unntak fra reglene om at lån fra selskap til personlig aksjonær skal anses som utbytte.

3 DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG

Et område der det etter departementets syn kan være behov for unntak er utlån fra banker. Lånekunder i en bank kan i noen tilfeller ha mindre aksjeposter i samme bank. Lån til disse kundene vil normalt ikke være ledd i en tilpasning til reglene om utbyttebeskatning, men del av bankens ordinære virksomhet. Departementet foreslår derfor at lån fra banker unntas fra reglene om utbyttebeskatning av lån fra selskap til personlig aksjonær.

Et annet område der det kan være behov for unntak er lån fra arbeidsgiver til arbeidstaker. Enkelte virksomheter yter lån til sine ansatte. Ansatte som låner fra

arbeidsgiver kan også ha aksjer i virksomheten. Hvis lånet er en del av et generelt tilbud til ansatte i virksomheten, taler dette for at lånet er gitt til den ansatte i egenskap av ansatt, ikke i egenskap av aksjonær. Dette gjelder særlig hvis den ansatte aksjonæren bare eier en mindre aksjepost i bedriften.

En variant av dette er at ansatte får lån fra arbeidsgiver i forbindelse med at de får tilbud om å kjøpe aksjer i egen bedrift. Tilbudet om lån til kjøp av aksjer kan da være knyttet til generelle programmer for kjøp av aksjer i virksomheten som omfatter alle ansatte. Etter departementets syn bærer også lån knyttet til slike ordninger preg av å være gitt den ansatte i egenskap av ansatt. Formålet med slike ordninger er ikke tilpasning til reglene om beskatning av utbytte.

Departementet foreslår et unntak for lån fra arbeidsgiver til arbeidstakere som også eier aksjer i virksomheten. Styremedlemmer omfattes ikke av unntaket med mindre de også har et ordinært ansettelsesforhold i selskapet. Etter departementets syn bør unntaket begrenses til tilfeller der den ansatte har en mindre aksjepost i selskapet. Den ansatte vil da i liten grad kunne påvirke beslutningene om å gi aksjonærlån eller dele ut utbytte, noe som tilsier at muligheten for tilpasninger er begrenset. Departementet foreslår at unntaket bare skal gjelde dersom den ansatte ikke eier mer enn fem prosent av aksjene i selskapet eller har mer enn fem prosent av stemmene på generalforsamlingen. For å hindre tilpasninger bør det også tas hensyn til nærstående aksjer når arbeidstakerens eier- og stemmeandel i arbeidsgiver beregnes. Det foreslås at nærstående defineres som ektefelle, samboer eller personer som aksjonæren er i slekt eller svogerskap med i opp eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som onkel eller tante.

Videre kan den ansatte eller dennes nærstående eie aksjer i arbeidsgiverselskapet gjennom aksjeselskaper eller deltakerlignede selskaper. Det bør også tas hensyn til slikt indirekte eie ved beregningen av arbeidstakerens eierandel.

I noen tilfeller kan den ansatte ha aksjer i arbeidsgiverselskapets morselskap eller andre selskap i samme konsern. For å unngå tilpasninger foreslår departementet at unntaket heller ikke skal gjelde hvis arbeidstakeren eller dennes nærstående direkte eller indirekte eier mer enn fem prosent av eierandelene i andre selskap som inngår i samme konsern som arbeidsgiverselskapet.

Det kan tenkes andre vilkår som også kan bidra til å sikre at det bare er lån som primært er knyttet til arbeidsforholdet som unntas fra utbyttebeskatning. Det kan for eksempel oppstilles vilkår om at lånet må være gitt i medhold av en generell ordning i selskapet som gir alle ansatte i selskapet mulighet for lån. Hensynet til et enkelt og praktikabelt regelverk tilsier på den annen side at det ikke oppstiller for mange kompliserende vilkår. Etter departementets syn er vilkåret om eierandel trolig tilstrekkelig til å begrense muligheten for misbruk av unntaket fra utbyttebeskatning av lån til personlige aksjonærer. Hvis det i praksis likevel viser seg at dette vilkåret ikke er tilstrekkelig til å hindre uheldige tilpasninger, vil departementet senere vurdere behovet for ytterligere vilkår.

Forslaget til forskriftsbestemmelser legger ikke opp til særskilte regler for lån som er knyttet til tilbud om kjøp av aksjer i egen bedrift. Disse tilfellene vil omfattes av det generelle unntaket for lån til ansatte. Det vil si at lånet ikke anses som utbytte med mindre den ansatte får en eierandel på mer enn fem prosent etter aksjekjøpet.

I noen tilfeller får arbeidstaker forskudd for arbeidsreiser eller andre større utlegge han eller hun har i forbindelse med arbeidet. Hvis arbeidstakeren eier aksjer i selskapet, og ikke omfattes av unntaket som er beskrevet ovenfor, kan slike smålån bli ansett som utbytte. Det foreslås et unntak slik at lån på under 50 000 kroner fra arbeidsgiver til arbeidstaker ikke skal anses som utbytte dersom lånet er forskudd på utlegg arbeidstakeren har i forbindelse med arbeidet.

4 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

De foreslåtte unntakene fra regelen om å anse lån fra selskap til personlig aksjonær som utbytte, vil komplisere reglene noe. Samlet sett vil de nye reglene likevel innebære en forenkling.

5 IKRAFTTREDELSE

Det er foreslått at reglene om at lån fra selskap til personlig aksjonær skal anses som utbytte skal ha virkning fra og med 7. oktober 2015. Departementet foreslår at forskriftsbestemmelsene som foreslås i dette høringsnotatet får virkning fra samme tidspunkt.

6 UTKAST TIL FORSKRIFTSENDRINGER

Forskrift om endring i forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Fastsatt av Finansdepartementet xx.xx.xxxx med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av inntekt og formue § 10-11

I forskriften gjøres følgende endringer:

I

§ 10-11-1 med overskrift skal lyde:

§ 10-11-1 *Lån fra selskap til aksjonær*

- (1) Kreditt eller sikkerhetsstillelse fra bank.
- (2) Kreditt under 50 000 kroner fra arbeidsgiver til arbeidstaker skal ikke anses som utbytte dersom lånet er forskudd på utlegg arbeidstakeren har i forbindelse med arbeidet.
- (3) Kreditt eller sikkerhetsstillelse som ytes fra arbeidsgiver skal ikke anses som utbytte for arbeidstaker dersom arbeidstakeren på lånetidspunktet ikke direkte eller indirekte eier mer en fem prosent av aksjene eller andelene eller har mer enn fem prosent av stemmene på generalforsamlingen i arbeidsgiverselskapet eller et annet selskap i samme konsern, jf. aksjeloven § 1-3 og allmennaksjeloven § 1-3, som

arbeidsgiverselskapet. Ved beregning av den ansattes aksje- eller selskapsandel skal aksjer som eies av den ansattes ektefelle, samboer eller person som den ansatte er i slekt eller svogerskap med i opp eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som onkel eller tante.

Nåværende § 10-11-1 blir ny § 10-11-2

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 7. oktober 2015.